

TRTE

Časopis društva Kerini & Stritarji

GREMO NAPREJ!

Večkrat, ko sedem za "pisalni stroj" in skušam napisati uvodnik, se začnem spraševati o smiselnosti tega početja. Kar je seveda z naravo stvari, ki jih počnemo vsi skupaj pri Trtah in v društvu, načelno popolnoma skregano. Ampak kdo pa še sploh bere te uvodnike? Če pa že, si nedvomno misli, da so odveč, zgrešeni, trapasti, da se avtor tako ali tako samo sili in da hoče na vsak način vedno priti na prvo stran Trt. Jasnó, da za to uporablja avtoriteto glavnega urednika. Na tak način razmišljanja me seveda navaja popolna nezainteresiranost cenjenega bralstva. Nihče nikoli ne protestira, ne pohvali, ne pljuva niti ne napiše pisma, še manj razglednice ... Niti ne telefonira, ne naroči plačanega morilca, ne pošlje niti steklenice skisanega cvička ali vsaj lizola. Da ne govorimo o še bolj praktičnih elektronskih medijih, ki jih vsaj del bralstva včasih s pridom celo uporablja, sicer večina bajé proti svoji volji. Ali je vsem res tako vseeno? Upam, da ne.

Obrnimo stvar. Uvodniki so mogoče res nepravi in končno bi se že lahko toliko potrudil, da bi jih spet vsi začeli brati. Vnesi noter malo nasilja, rumenih strani, prepovedanih ljubezni, skakanja čez plot, opravljanja in hudobnega komentiranja, fovšije in "preverjenih" novic. Pa se bo krog bralstva razširil. Ampak tega je dovolj v vsakem kiosku. In tudi v drugih medijih.

Mogoče je naš četrtletnik malo za časom, za luno ni, prej bi rekel, da je žlahtno konzervativen. Zato ker skuša ohranjati, tako kot naše društvo, še nekaj tiste nepreračunljive prijaznosti, odprtosti, prijateljstva, topline, veselja, neke vsaj zrahljane skupnosti, ki jo družita naša narojenost in skupna ljubezen do kraja in ljudi, od koder prihajamo. Brez izključevanja in prestrogih meril za objavo prispevkov. In naša pripadnost skupnemu cilju: veselemu in celo ustvarjalnemu druženju. Zato sta vsaka številka Trt in vsak naš izlet ali srečanje zmaga za vse, ki aktivno sodelujejo, kaj postorijo, nekaj omogočijo ali samo z zadovoljstvom preberejo Trte, se udeležijo srečanja ali pa le s ponosom kažejo časopis ali slike z našega druženja prijateljem in znancem.

Prepričan sem, da je zaradi zgoraj zapisanega, še bolj pa zaradi tistega na naslednjih straneh vredno vedno znova sestati za tipkovnico in vas vsaj štirikrat na leto razveseliti z novimi prispevki. In uvodnim nagovorom.

Kerini in Stritarji vseh dežel – pridružite se! ■

Peter Povh, urednik

VSEBINA

⊗ Drugo - zadnje obvestilo o srečanju na Vurberku
Mirko Jančigaj

⊗ Srečanje
Gregor Cuzak

⊗ Imena vasi Brod
Janez Banič

⊗ Intervju s predsednikom društva Andrejem Kerinom
Gregor Cuzak

⊗ Moja babi Zofija Longo in njene zgodbe
Katarina Brglez

⊗ Zakaj in kako sem prišel z družino v Podbočje (1. del)
Bojan Didek

⊗ Samba v Atlantiku pred brazilsko obalo (nadaljevanje in konec)
Jani Longo

⊗ Kako je nastajal vinograd z grozdom, iz katerega je nastalo vino, ki ga bomo poizkusili na gradu Vurberk?
Mirko Jančigaj

⊗ Otroški kotiček

DRUGO – ZADNJE OBVESTILO SREČANJU NA VURBERKU

V prvem obvestilu o srečanju na gradu Vurberk in kosilu v restavraciji Valerija v Spodnjem Dupleku, kar je bilo objavljeno v prvih letošnjih Trtah, so bili opisani razlogi za izbiro prostora za srečanje. V današnjem obvestilu želimo obnoviti predvideni program in časovni razpored dogodkov s podrobnejšim opisom dostopa do gradu in restavracije. Za lažje orientiranje je priložen zemljevid, na katerem so prikazani kraji, kjer bomo imeli srečanje.

Na mikrolokacijskem zemljevidu je možno razbrati pot do gradu Vurberk, če se pripeljemo iz Maribora preko Zgornjega Dupleka skozi Spodnji Duplek in nato po cesti med Ciglenicami in Dvorjanami do odcepa za grad Vurberk.

Za pomoč bomo opisali še najenostavnejši dovoz na cesto, ki pelje skozi Zgornji Duplek.

Po vstopu v Maribor iz ljubljanske smeri pri razcepju cest peljemo navzdol po levi cesti (obvoznici skozi Maribor). Po združitvi s cesto iz Teznega je pred predorom odcep na desno navzgor s smerokazom, na katerem je napisana tudi smer za Duplek. Na vrhu klanca zavijemo desno in potem samo naravnost v Zgornji Duplek in po priloženi karti do gradu.

Podrobnejši opis je namenjen vsem samostojnim voznikom, ki se bodo udeležili srečanja z lastnim prevozom.

Za ostale udeležence smo organizirali dva avtobusa, ki bosta začela vožnjo iz Ljubljane.

Prvi avtobus bo začel v Črnučah ob sedmih, nadaljeval skozi Ljubljano (7.15) skozi Fužine v Novo mesto na parkirišče pred tovarno Krka (8.00), skozi Lešnico na Otočec (8.15) v Veliki Podlog (8.30), Podbočje (8.40), Brod, Cerklje, Župečo vas (9.00), Brežice (9.15), Bizeljsko (9.30), Podplat, Slovensko Bistrico in preko Maribora v Vurberk.

Drugi avtobus bo ob osmih krenil iz Murgel, Pod jelšami 1, in nadaljeval skozi Ljubljano, Črnuče in Depalo vas (8.30) po avtocesti mimo Celja v Maribor in v opisani smeri za Vurberk.

Porazdelitev "ljubljskih potnikov" na oba avtobusa bo dogovorjena po telefonih s posameznimi prijavitelji.

Vsi odhodi so tempirani na orientacijski prihod na Vurberk ob enajstih. Po objavljenem programu bo ob:

- 11.00 Sprehod do gradu in ogled cerkve (za najmlajše bo organiziran prevoz do gradu, ker bo avtobus ustavil v podnožju).
- 11.45 Okrepčanje s sendvičem in pokušnja "vurberske kapljice".

Grad Vurberk: pogled s tribune na prizorišče male prireditve

Foto: Andrej Kerin

SREČANJE

12.00 Tradicionalni koncert in predstava v organizaciji mag. Andreja Kerina.

Po predstavi obisk energetskih točk na gradu.

14.00 Prihod v gostišče Valerija (na zemljevidu je označena s kvadratom in priimkom lastnice Štifter), kjer bo kosilo.

16.00 Teniški turnir (če bo dovolj zainteresiranih tekmovalcev, ki morajo prinesiti opremo s seboj).

19.00 Razglasitev rezultatov in zaključek uradnega dela srečanja.

Po programu je predvideno poskušanje vurbeske kapljice. Na zemljevidu je narisana puščica, ki kaže na mesto, kjer sta dedi (Janez Malnarič) in njegov zet (Silvo Toplak) septembra 1985 zasadila krampe in lopate in začela s pripravo zemlje za saditev trt. Vino za poskusino je iz tega vinograda, ki si ga bomo lahko ogledali iz avtobusa. Levo in desno gledano v smeri puščice sta pod cesto zgrajena domova obeh hčera (Ane in Katje).

V prepričanju, da lahko odkritje novih pogledov na našo lepo slovensko zemljo povzroči tudi dodatno dobro voljo, pričakujemo, da bo tudi na tem srečanju razpoloženje veselo in prijetno. Na svidenje na snidenju! ■

Mirko Jančigaj

Zakaj se torej družimo? Zakaj se dobivamo ob letu osorej in še večkrat vmes? Zakaj pišemo, rišemo, slikamo, plešemo, fotografiramo in nato vse skupaj zlagamo na 12 ali 16 strani teh Trt? Zakaj prihajamo? Zakaj nekateri ne prihajamo?

Konfuzen začetek, bi rekel Konfucij, pa vendar, prava vprašanja je potrebno postaviti, bi dodal Buda. Zakaj?

Odgovor.

Pojma nimam, zakaj.

Mogoče zato, ker je fino. Mogoče zato, ker je fejest. Ali pa mogoče celo zato, ker drugače ni tako fino in fejest.

Zase vem, zakaj prihajam. Se mi zdi.

Všeč mi je ta družina, ta družina ljudi, ki bi se sicer lahko vedli med seboj tudi kot tujci. Vsaj jaz bi se zagotovo do večine od vas, prijatelji, vedel precej bolj tuje, odmaknjeno. Itak mi ogromno ljudi pravi, da sem tak. Odtujen. Pa vendar mnogim preljub.

Enako čutim do večine nas Kerinov, Stritarjev. Pa Skitkov, Mandžuk, Sotlerjev, Isker, Baničev in vseh ostalih, ki sem jih prav zanalašč pozabil, da bi se kdo počutil malce bolj vpletenega v te vrstice.

Preplet. To je bistvo. Kajne? Ali res ne?

Pojma nimam.

Zakaj potem sploh tole pišem, jemljem čas tebi, ki to bereš? No, tule pa vem, zakaj. Zato ker mi prija tvoje oko, tvoj pogled na črke, ki se pišejo na ta zaslon pred me-

noj in se vmes pretakajo sem ter tja, se prepletajo po svetovnem spletu, so enkrat magnetni simboli, drugič mastne tiskarske krace, predvsem pa so podobe, slike občutij, mojih in tvojih, dragi bralec. Vidiš, tu in zdaj sva povezana. Čutiš?

Jaz ne čutim nič.

Nasprotje. Se pravi, si hodimo nasproti. Je potem njegov antipod soglasje ali sopotje?

Kako čudno je moje počutje. Muči me seneni nahod, presneta alergija, ki se mi v nos in grlo zabija. Na srečo dežuje. Rožice manj sejejo svoj pelod, manj peloda, več miru. Zame.

Sem v sobi in pišem.

Še naprej pišem.

Razmišljam.

Osmišljam.

Brišem.

Pišem.

Pišem.

O hišah. Ste vedeli, da se v savhilihju hiši reče hiša? Kaj pa to, da je v Sloveniji pred kakimi sto ali dvesto leti že bila džamija? V Logu. Pod Mangartom. Pa je prišel plaz in je vse odnesel.

Hiše.

Briše.

Pa spet napiše.

In gre spat. Eva že spi. ■

Gregor Cuzak

IMENA VASI BROD

[PROFESORSKO RAZISKOVANJE]

Brod

Foto: Miha Kerin

Imena krajev so nastala pogosto, verjetno sploh najpogosteje po kakšni krajevni značilnosti. Primerov imamo kar pri roki dovolj: Sv. Križ je dobil ime po cerkvi, posvečeni svetemu križu, Stari grad po gradu, ki je nekoč stal na vrhu in ki se je menda že pred petsto in več leti ljudem zdel tako star, da so ga imenovali kratko malo "stari", Brod pa je dobil svoje ime po brodu, ki je nekoč na tem mestu prevažal čez Krko ljudi in živali. O nastanku imena ni nobenega dvoma in to je zapisano tudi v Krajevnem leksikonu Slovenije iz leta 1976.¹ Tam piše: "Razložena vas na terasi I. brega Krke kraj lesenega mosta, ki je zamenjal nekdanji brod; od tod ime naselja." – Kdaj ravno je brod začel voziti in kdaj se je ime Brod prijelo vasi, seveda ne vem in mo-

čno dvomim, da je to kje dokumentirano, uspelo pa mi je zbrati celo vrsto uradnih nazivov, ki so jih uporabljali razni oblastniki, graščaki in drugi "hasnovalci" od leta 1439 do danes.

Najzgodnejša omemba kraja sega po Mlinariču v leto 1439.² Takrat se je zapisalo "Furtt zum Heiligen Kreutz", in tudi "am Furtt".

V urbarju Šrajbarskega turna (Turn am Hart) leta 1625 je Brod vpisan kot "am furdt beym heiligen Creutz", leta 1652 kot "Fürth bei H. Kreuz", leta 1756 pa kot "Überfuhr bei H. Kreuz".³

Kot Überfuhr bey H. Kreuz je Brod vpisan tudi v kostanjeviškem urbarju iz let 1669–1702.⁴

V matičnih knjigah župnije Leskovec³ je Brod leta 1715 vpisan kot

Brod (ex Brud), leta 1724 kot navigio ("ex navigio"), leta 1727 kot Brodt ("ex Brodt"), leta 1767 spet kot Brud (ex Brud). Istega leta je vpisan tudi kot Wrodt (ex Wrodt) in Wrod.

Matične knjige so sprva – to se pravi, ko so jih na začetku 18. stoletja začeli pisati – pisali v latinščini; latinizirali so celo imena vasi, in tako je Brod v prvih leskovskih matičnih knjigah vpisan sicer kot Brud, a kmalu nato so ga župniki vpisovali kot "navigio" in "navigo". To je seveda čisti latinski prevod za ladjo in tudi za brod. Kasneje – nekako na začetku 19. stoletja – so matične knjige pisali pretežno v nemščini, Brod je spet postal – kakor je bil zapisan že v starih urbarjih – Furt, sredi 19. stoletja pa so končno začeli matične knjige

pisati tudi v slovenščini in naša vas je od tedaj v glavnem vpisovana kot Brod. Poleg teh treh osnovnih oblik – navigio, Furt in Brod – so zapisovali ime vasi Brod v najrazličnejših fonetično razumljenih oblikah, od Brud do Wrodt. Posebno zanimiva je zamenjava črke b za w. Ta zamenjava je splošno znana, Ljubljana na primer je nekoč bila Luwigana, Baniči smo bili po nemški pisavi Wanitschi, Brod pa seveda Wrodt.

Kako sta latinsčina in nemščina vplivali na ime naše vasi, se lepo vidi tudi iz leskovske rojstne knjige, kjer je zapisano, da se je 10. 1. 1774 rodil Antonius Simonzhizh, Brud seu überfuhr, No. 7. Tu je domačemu Brudu primešan še latinski seu (ali) in nemški überfuhr (brod).

Vseh imen za Brod brzkone ne poznam in jih nisem navedel, omenil pa bi še – morda bo koga zanimalo tudi to –, da so Kočevarji med drugo svetovno vojsko (1941–1945) Brod poimenovali Masereben. To ime – prineseno najbrž s Kočevske-

ga – sem našel samo na 413. strani zbornika Krško skozi čas 1477–1977,⁶ kjer Tone Ferenc opisuje upravno razdelitev Krškega polja (kakor so si jo zamislili Kočevarji).

Danes se Brod imenuje – uradno, seveda – Brod v Podbočju. S tem se ne morem strinjati. In ne samo jaz. Če so se že odločili – neke, neka oblast se je pač odločila – da se bo odslej (od kdaj?) ozemlje nekdanje občine Sv. Križ v celoti imenovalo Podbočje, bi morali pomisliti vsaj na to, da Brod ne leži pod Bočjem, temveč na Krškem polju, na drugi strani Krke kot Bočje, Planina pa je vas nad Bočjem, ne pa pod njim. Ampak to samo mimo-grede, ko že pišem o imenih Broda. Zavedam se, da ime samo po sebi ni pomembno (Romeo bi bil Romeo tudi, če bi imel drugo ime!), gledano z daljše časovne razdalje pa je prav gotovo spremenljivo. Ko ne bi bilo ob Krki vsaj še dveh vasi oziroma naselij z imenom Brod – onega pri Novem mestu in tega bliže nam, Hrvaškega – bi jaz rekel naše-

mu Brodu Brod ob Krki, tako pa je ta naš Brod na videz najbolj prepoznaven, če ga postavimo v Podbočje. Tu mi gre seveda na smeh, ko uvidevam, da smo zaradi imena vendarle v nekakšni zagati. Za zdaj bi rekel, naj bo naš Brod “Brod v občini Krško”; uradno bo pa tako in tako do nadaljnjega v Podbočju.

Literatura:

1. *Krajevni leksikon Slovenije, Ljubljana 1976*
2. *Jože Mlinarič: Krško in njegova gosposčina v srednjem veku, Krško skozi čas 1477–1977, Krško 1977, str. 25–44*
3. *Urbarji Šrajbarskega turna (Turn am Hart) iz let 1625, 1652, 1756*
4. *Urbar – Kostanjevica na Krki 1669–1702*
5. *Matične knjige župnij Sv. Križ in Leskovec*
6. *Tone Ferenc: Tragedija Slovencev na izselitvenem območju ob Savi in Sotli. – Krško skozi čas 1477–1977, Krško 1977, str. 379–446 ■*

Janez Banič

INTERVJU S PREDSEDNIKOM DRUŠTVA ANDREJEM KERINOM

Od kod tvoja energija, ki jo vlagas v naše društvo, pevski zbor, kulturo na SCT-ju, kaligrafijo?

Nekaj je gotovo v naravi sami, saj od nekdanj velja, da so Kerini dokaj trmasti in vztrajni, če hočejo nekaj narediti, in ob tem je pač treba nekaj energije. Da so bili naši predniki taki, lahko najdemo kar nekaj dokazov v zborniku Kerinov in Stritarjev. Nič slabši niso bili po mamini strani Štefina in potem se že mora nekaj poznati. Po drugi strani je verjetno botrovala dejstvu, da nekako najdem energijo, nekakšna tradicija, saj sem od nekdanj ob

pomembnih stvareh, kot sta šola ali služba, počel še kaj drugega, pa najsibo obiskovanje foto krožka, matematičnega krožka ali opravljanje različnih funkcij v mladinski organizaciji in kasneje v okviru zveze studentov ljubljanske univerze. Ponavadi so me izvolili za predsednika in takšna funkcija terja nekaj več časa in energije kot običajno članstvo. Preprosto se ji je treba posvetiti in zato mora biti nekaj energije hočeš nočeš na zalogi za take in podobne izzive. V razredni skupnosti sem bil predsednik mladinskega aktiva, na Fakul-

teti za arhitekturo, gradbeništvo in geodezijo en mandat predsednik zveze studentov, kot absolvent sem zajadral v APZ Tone Tomšič in tako naprej, zato si skoraj ne znam predstavljati, da ne bi delal še česa drugega poleg službenih nalog. Za APZ-jem je prišlo terensko delo, a sem vseeno pri Slove-nijacestah vodil svet ZK, in ko smo ustanovili pevski zbor in nato kulturno društvo SCT, so me spet izvolili za predsednika. Potem smo leta 1983 ustanovili zbor Lipa zele-nela je ... in tudi ta je potreboval predsednika in tudi Kerini in Stri-

Andrej Kerin

tarji so se leta 1995 ob ustanovitvi odločili, da me izberejo za predsednika. Seveda pa so tovrstne dejavnosti nekakšna sprostitev, ki ne dovoljuje, da bi nenehno razmišljal o dnevnih problemih na delovnem mestu. Petje je zagotovo tako, kaligrafija pa že manj, je pa primerna za nočno delo. Pa še nekaj, vsega tega ne bi bilo, če ne bi bilo velikega razumevanja, ljubezni in vsestranske podpore moje življenjske sopotnice, soproge in prijateljice Alenčice. Tudi to mi daje energijo.

Kaj je zate v tem trenutku najpomembnejše glede našega društva?

Trenutno se mi zdi pomembno, da obdržimo tempo pri že ustaljenih dejavnostih društva, kot so srečanja, redno izdajanje Trt, brskanje po koreninah naših prednikov, da pa ob tem poiščemo kaj novega,

inventivnega, da ne bi zaspali na lovorikah, če so bile. Že dalj časa me žre, da ne najdemo časa za spletno stran društva, saj je prava sramota, da se stran ni spremenila že vse od takrat, ko si jo v nekaj dneh postavil kot poskus. Če ob tem potegnem primerjavo z društvom slovenskih rodoslovcev, so tam novosti vedno sveže ali vsaj mesečne, izjemoma pa tudi dnevne. Gotovo je pomembno še razširiti krog aktivnih članov in najti primerne poti do njih.

Kaj te glede društva najbolj skrbi?

Nekaj sem sicer že omenil v zvezi s spletnimi stranmi, pomembnejše pa je širjenje kroga aktivnega članstva, saj brez tega delo ponavadi ostaja na ramah peščice izvoljenih funkcionarjev. Za članstvo se nam sicer ni bati, kajti številni novorojenci postanejo, zahvaljujoč svojim staršem ali babicam in dedkom, naši člani, še preden se zavejo. Aktivni član pa se mora še kako zavedati svojih dolžnosti, zato skrb, da bi to dosegli pri čim večjem številu članov, ni odveč.

Kaj bi lahko naredili za to, da bi se v aktivnosti društva vključevali tudi manj aktivni člani?

Čarobne paličice ali čudežnega zdravila ni! Moje izkušnje kažejo, da lepa beseda vedno pravo mesto najde. Največ se lahko človek dogovori z osebnim stikom ali s telefonskim klepetom, ki ga je treba včasih tudi večkrat ponoviti, da zaleže. To se mi dogaja, če hočem npr. pridobiti nastopajoče za kon-

cert Kerinov in Stritarjev ali pa koga, da napiše članek za Trte. Ljudje imajo radi, če se jim posvetiš osebno, ob tem pa nastopa problem prostega časa, pa četudi je energije dovolj, saj telefonov ni mogoče vrteti sredi noči. Nekaj ob tem pomagata tudi elektronska pošta in internet, kajti pošta naslovnika neusmiljeno počaka v zasedi. Tako se krog aktivnih članov, zahvaljujoč tudi novim medijem in informacijski tehnologiji, vendarle počasi širi. Nekaj se da narediti, če je že osnovni krog tistih, ki pridobivajo aktivne sodelavce, večji. Zato se vedno razveselim samoiniciativnosti nekaterih aktivnejših, ki pripeljejo v krog aktivnih še nove sodelavce. V vsakem izmed nas se gotovo skriva nekaj dobrega, nekaj, kar morda drugim ni dano, in če to odkrijemo, potem uspeh ne more izostati. Morda tudi tale zapis v Trtah lahko prepriča koga, da pomisli, kaj društvu manjka in kako bi lahko pripomogel k njegovi dejavnosti in tako postal aktiven član.

Nam lahko poveš kakšno anekdoto iz društvenega življenja?

Trenutno se je ne spomnim, čeprav jih je bilo gotovo veliko. Nekateri smo glede anekdot pravi pozabljivci. Prav pridno nas s svojimi domicilami razveseljujejo naši najmlajši člani in gotovo se kakšna najde tudi v tej okrogli številki Trt. Zato ne bom nič rekel! ■

Vprašanja postavil Gregor Cuzak

MOJA BABI

ZOFIJA LONGO in njene ZGODBE

Kar se najbolj spomnim s poletnih počitnic, preživetih pri njej v Krškem, je brezskrbno brkljanje po vrtu, od pobiranja jabolk do zalivanja rož, potem pa hop v avto in kam na obisk. Tako sem dodobra spoznala posavske kraje, od Kostanjevice in Svetega Križa do Stare vasi in Podloga. Po mojem je najbolj praktična oseba, ki jo poznam, in vedno je znala vse pozdraviti, od skrbi do bolečih ušes – kratka, pri moji babici problem nikoli ni trajal več kot nekaj minut. Še vedno je “lukavo” iznajdljiva, čeprav mi kot majhni deklici nikoli ni bilo jasno, kaj že ima to veze s čebulo ...

Vselej je rada pripovedovala zgodbe iz svojega življenja, še bolj kot to pa zgodbe iz življenja svojih staršev, ljubega ateta in mame. Njeni spomini na mirno otroštvo v Šutni so bili zame kot mestnega otroka nekaj posebnega – kdo še ve, kako se lovi “mnke” v potoku ali prežene miši iz “malna”? Svojim staršem je neskončno hvaležna, da

so ji omogočili šolanje, in ponosna je na šolska leta, preživeta v Šmilhelu in pozneje na srednji trgovski šoli v Celju – in zna povedati, kako so mlade punce hodile v kino ... pa je prišla vojna in vrnila se je domov. Kot mlado dekle so jo vojna leta zaznamovala in zgodbe o skrivnih partizanskih sestankih in pobitih talcih so bile najbolj skope od vseh.

Kje in kako ji je njen predragi Albin ukradel srce, mi (še) ni natančno razodela, iz njenega pripovedovanja pa vem, da ga je imela neskončno rada. A ta sreča žal ni trajala dolgo, saj ji je dvanajst let po poroki srčni infarkt vzel moža. Odtlej je pogumno ostala sama z dvema otrokoma, Anči in Jani sta poleg treh vnukov še vedno njen ponos in večna skrb.

Čeprav jo je že od malega mikal svet umetnosti in slikanja, pa so jo na koncu osvojile številke in poklicno je svoje življenje posvetila računovodstvu in financam. Pisarniške spletko in nadure iz Papirkon-

Zofija Longo

fekcije so bile še zgodbe, njenega dela kot blagajničarka in tajnica Zveze borcev in pri Zvezi prijateljev mladine pa se še jaz spomnim. Tu pa spet pridejo moje počitnice v Krškem – tudi po upokojitvi je honorarno vodila račune več obrtnikom in jaz sem ji pri tem “ponosno pomagala”, le kateri otrok je pri petih letih sam hodil na občino in pošto? Ja, z babico sem se vedno počutila bolj odraslo, kot sem bila v resnici ... in resnično mi je dala občutek, da zmorem narediti vse, kar si zastavim.

Res je njena nedavna 80-letnica samo izgovor, da se ji zahvalim za vse, kar mi je dala in me naučila – to bi morali mi vsi storiti že veliko prej.

Hvala, babi, in vse najboljše! ■

Katarina Berglez

*Z veseljem in ponosom čestitamo
gospe Zofiji Longo, naši Mutvarski Zofki
za njenih 80 let!*

*Z veseljem, ker nam ga prinaša njen pogled; kadarkoli se ozreš v njen
obraz, vedno si obdarovan z veseljem do življenja. In s ponosom,
ker vemo, da imamo v njej močan značaj, lepega človeka.*

Zofka, še na mnoga leta!

Upravni odbor društva Kerini in Stritarji in Uredniški odbor Trt

ZAKAJ IN KAKO SEM PRIŠEL Z DRUŽINO V PODBOČJE

[I. DEL]

Iz pogovora z Ireno in Andrejem se je porodila zamisel, da napišem, zakaj in kako sem prišel z družino v Podbočje. O tem bom pisal v nekaj zaokroženih nadaljevanjih.

Začel bi z mojim odhodom na služenje vojaškega roka v JLA leta 1986, ker so se od takrat začeli vrstiti dogodki, ki so ustvarjali pogoje za preselitev družine v Podbočje in začetek življenja v novi sredini, znova z veliko pomočjo staršev in stare mame Smiljane. Opatijska teritorialna obramba je potrebovala novega poveljnika. Odločili so, da me pošljejo v šolo rezervnih oficirjev v Bilečo. Po

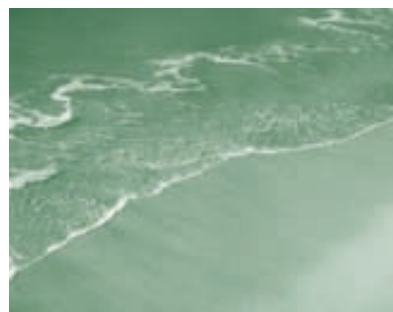

vrnitvi leta 1987 so me vključili v TO Opatija.

Zaposlil sem se tudi kot receptor – blagajnik v hotelu Ambasador v Opatiji.

Nekega dne, decembra leta 1987, ko sem se vrnil z dopusta v Holandiji, sem v hotelu zagledal simpatično temnolaso punco. Vprašal sem sodelavce, kdo je in kaj dela v hotelu. Povedali so mi, da hodi v solo v Opatiji in da je v sobi 101. Imel sem nočno izmeno in odločil sem se, da jo poskušam spoznati. Zvečer sem jo poklical, naj se, če ima čas, oglasi na recepciji, “da urediva nekaj okoli računov za sobo” in da malo poklepeta. Povedala mi je, da je Dalmatinka z otoka Ugljana. Ime ji je Lori in hodi v višjo turistično šolo v Opatiji. Septembra leta 1988 sva se poročila. Kmalu zatem ji je moj oče našel dobro službo. Živela sva pri mojih starših. Nekega dne mi je sodelavec pripovedoval, da ima prazno staro hišo v vasi Veprinac na hribu nad Opatijo, in če hočem, jo lahko vzajem v najem. Leta 1990 se nama je rodil Jan.

Velikokrat sem Lori govoril o dedku, rojstnemu kraju Podbočju, reki Krki, lesenih mostovih čez Krko, vinogradih, gozdovih. Bilo je poletje 1991 in odločila sva se, da greva obiskat staro mamo Smiljano v Podbočje. Lori je bila navdušena nad naravno lepoto, Krko in gozdovi za razliko od dalmatinskega kamenja.

Potem smo šli vsi trije obiskat Lorine starše na Ugljan. Avgust 1991, konec dopusta, se je bilo treba vrniti v Opatijo. Po radiu so poročali, da so se Srbi uprli in oboroženi z barikadami zaprli vse ceste, ki vodijo z morja proti notranjosti, tudi Jadransko magistralo. Nismo mogli domov v Opatijo. Lori sem rekel, naj ostane z Janom na Ugljanu, na varnem, jaz bom nekako skušal priti do Opatije. Z Reke bi se z ladjo vrnil ponju. Ni uspelo. Vsi izhodi iz Zadra so bili zaprti. Policija je vse vračala. Prostega mesta na ladjah za Reko ni bilo in z zadnjim trajektom sem se ponoči vrnil na Ugljan. Poklical sem očeta in v službo, razložil situacijo in se dogovoril, da bomo poskušali poiskati kakšno rešitev za varno vrnitev v Opatijo.

Začela se je t. i. “Balkan revolucija na Hrvaškem.

(nadaljevanje prihodnjic) ■

Bojan Didek

SAMBA V ATLANTIKU PRED BRAZILSKO OBALO

[NADALJEVANJE IN KONEC]

Nov dan, novo upanje. Žreb mi določi lepo barko, ki jo upravlja le en krmar za razliko od prvega dne, ko sem imel dva spremljevalca. Imam manj opreme, ker vem, da ni časa za uporabo celotnega podvodnega arzenala. Tehtam med dvema možnostma. Naj grem na strmi rt, kjer sem v globini videl ogromne šarge, ali na skalnato plitvino, kjer so bile druge vrste rib. Ker so me šargi prvi dan razočarali, se odločim za drugo možnost. Tokrat se nas na to pozicijo usmeri manj. Še šest drugih tekmovalcev. Ko se mi zdi, da sem na pravem mestu, se spustim v morje. Vem, da moram dobro nadihano nekje med 12 in 15 metri najti dober zaklon in skrit čakati na radovedne ribe.

Riba kuripu

Foto: Jani Longo

Po nekaj poskusih me zopet začne najedati dvom: sem spet na nepravem mestu? Toda ne obupam. Ribe morajo priti! Ali res? Raziskujem, vedno znova poskušam in naenkrat v motni vodi zaslutim senco! Je riba? Ogromno je! Usmerim se proti skalam, kjer se je tisto premaknilo. Je bil to drug lovec, ki je zaplaval pod ploščo in s svetilko išče ribo? Želim si, da sem dobro videl! In videl sem ribo! Ogromno.

Previdno se po centimetrih približujem podvodni špranji. Glava z masko in skrajno razprtimi očmi se približa hladnemu mraku. Zagledam jo! Riba je! Ne upam se premakniti. Le opazujem. Oči so se že navadile teme in lahko razločno vidim, da je ogromna kirnja, z glavo obrnjena proti meni. V Jadranu sem že videl velike, 30 kg težke kirnje. Ta je večja, veliko večja! Vem, da ni veliko časa. Reagirati moram hitro, vendar je ne smem prestrašiti. Še malo! Prepričam se, da je puška prav usmerjena. Ne smem narediti napake! Sprožim. Vem, da sem zadel! Riba se strese in takoj preverim puščico. Čvrsto je! Izplavam in sprostim vrvičico na puški, ki gre z mano na površino. Ne vem, ali je vse to res, in po nekaj vdihih se ponovno prelomim v pasu in sledim tanki vrvičici v globino proti moji zadeti velikanki. Del puščice gleda izpod kamnite plošče. Počasi jo pritegnem in z njo pride na svetlobo negibna kirnja velikanka. Brez težav greva skupaj na površino. Strah me je, da bi riba ponorela in ušla. Skušam jo prijeto za oči, kot je to navada pri teh ribah. Prsti so prekratki! Nimam ravno majhnih rok. Ona je prevelika za tak prijem!

Dolgo traja, da prikličem svoj čoln. S tako veliko ribo skoraj ne morem plavati. Ko nekako pridem do čolna, skoraj ponorim, ker barkarijol ne zna pravilno prijeto ribe. Če ne bi bila tako dobro zadeta, bi zagotovo ušla. Pri dvigovanju ribe na krov se moj barkarijol grdo poreže po nogi na ostrih hrbtnih plavutih kraljice mraka. Končno je riba na palubi, jaz pa poletim iz morja za njo, adrenalin se razliva ...

Opazim, da je morski tok medtem čoln odnesel in že skoraj nasedava na čerih. Preden uspem izvleči vrvi, puško in bojo iz morja, barkarijol požene motor. Takoj vem, da bo nekaj narobe. In res! Vijak je zgrabil vrvi. Vpijem, maham. Nič ne pomaga. Barkarijol dela svoje.

Odhod na startno pozicijo drugega dne

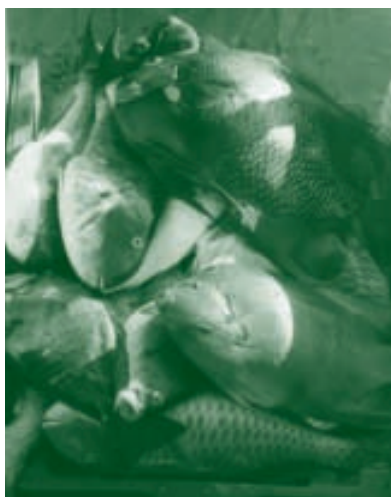
Foto: Jani Longo

Rešuje čoln! Ko se le nekoliko oddaljiva od čeri, ustavi. Skočim v vodo. Ugledam razdejanje! Na ladijskem vijaku so naviti ostanki vrvi, puške, boje ... Vse je šlo! Tudi moja najljubša "omerca"! Ni pomoči! Toda imam ribo. In to kakšno!

Zadihan jo opazujem na palubi. Res je ogromna. Barkarijol debelo gleda. Zdi se mi, da mi skuša dopovedati: "Sem rekel, da je tukaj dober teren!" Bližnji čolni pridejo bliže. Na enem vidim kapetana reprezentance Tahitija. Poznamo se. Hoče, da dvignem ribo, in me slika. Od daleč. Veliki valovi ne dovolijo preblizu! Spomnim se, da imam s sabo fotoaparata. Dam ga barkarijolu in poziram z ribo. Komaj jo dvignem, rep je še vedno na tleh. Zahtevam še en posnetek. Doma sem kasneje razočaran ugotovil, da je pritiskal na gumb za zumiranje ...

Ker se je tekma šele dobro začela, začnem razmišljati o nadaljevanju. Imam rezervne puške, boje ne. Odločim se, da grem loviti brez nje! Spet sem okrog čeri. Dobro mi

gre! V eni uri šest veljavnih rib! Začnem se ozirati proti svojemu čolnu. Ni ga! Zato pa je v drugem vrhovni sodnik. Krili z rokami in mi maha. Moram na njegov čoln. Tam mi pojasni, da je velika kirnja, ki sem jo ulovil, zaščitena. Edina od kakšnih 12 vrst tam živčih kirnj! Skrivoma da so jo "evakuirali"! Pred očmi se mi je stemnilo! Saj ni mogoče! Podučim me, da brez boje ne

Ribe južnih morij so čisto drugačne od naših

Foto: Jani Longo

smem več loviti. Pa saj to vem! Nisem bil jaz tisti, ki je uničil bojo! Tekma je zame končana!

Razočaran sem prišel na obalo, kjer so mene in mojo veliko ribo že čakali reprezentančni kolegi. Glas o ulovu se je bliskovito razširil med udeleženci. Tudi oni so bili razočarani. Še posebej Robi! Med tehtanjem ulova je vrhovni sodnik zame razglasil še diskvalifikacijo! Zaradi boje. S tem je bila pokvarjena tudi dobra ekipna uvrstitev. Robert je spet lovil solidno. Z 11 ribami je osvojil skupno 21. mesto, Mitja s štirimi 43. Španec Pedro Carbonel je potrdil svojo kvaliteto in vrhunsko pripravljenost, ponovil uspeh s prejšnjega prvenstva na Tahitiju in osvojil naslov svetovnega prvaka.

Na poti domov smo si ogledali še vele mesto Rio de Janeiro in pri 37 °C njegove glavne znamenitosti in se vrnili domov v zimo.

Zgodba o sambiji je končana. Žal ji manjka srečen konec! ■

Jani Longo,
kapetan slovenske reprezentance
v podvodnem ribolovu

KAKO JE NASTAJAL VINOGRAD

Z GROZDJEJEM, IZ KATEREGA JE NASTALO VINO, KI GA BOMO POIZKUSILI NA GRADU VURBERK?

Prva trgatva na Vurberku

Foto

Nastajanje vinograda je opisano v posebnem dnevniku, ki natančno opisuje predvsem nastajanje ideje in delovne akcije, ki so pripeljale do prve trgatve v oktobru 1987. Nakup hiše, ki je zaradi zemljišča okoli nje dobila ime "naš ranč", je sprožil idejo, da se na razpoložljivem zemljišču pod hišo posadi trte in oblikuje vinograd. K temu je pripomogla obstoječa brajda pri hiši z zlahtnim grozrdjem, ki so ga predelali v pitno kapljico, ki je je bilo odločno premalo.

Opisano stanje je povzeto po dnevniku, ki ga bom delno citiral:

"Na splošno željo naše družine, da bi naš ranč pridobil na kvaliteti in izgledu in da iz njega tudi prido-

bimo več koristi, predvsem pa dobre domače kapljice, smo se (Janez Malnarič – deda, Joža Malnarič – babi, Nuša Toplak – hčerka in moja ona ter jaz, Silvo) v jeseni 1985 odločili posaditi vinograd.

Tudi do tedaj je ob hiši obstajala brajda z zlahtnim grozrdjem, katerega kapljica je bila prijetnega okusa in arome, je je pa bilo premalo in je bila večidel rezervirana za domače praznike. Moram pa naglasiti, da je mešanica izbranih vrst trte bila izredna: rizling femering, kraljevina, vojvodinčanka, muškata hantung zlahtnina (gutjedel).

Tako sva z dedijem v septembru 1985 zasadila lopato in kramp v ledino pod hišo in vsak dan so rasle terase in dajale podobo bodočega vinograda ..."

V novembru 1985 so naročili 165 trt: 100 komadov zelenega silvanca, 60 komadov renskega rizlinga in 5 komadov muškata otonela.

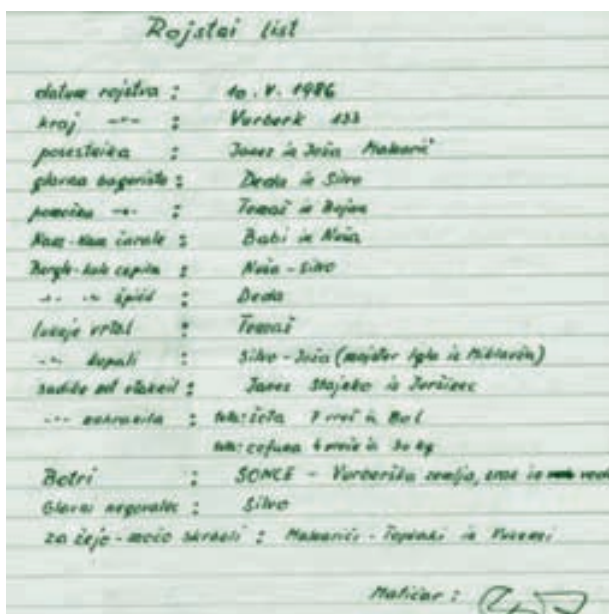
Marca 1986 so jih dobili in 10. maja 1986 je nastal vinograd, ki ima poseben rojstni list, ki ga prilagamo v fotokopiji. Rojstni list je izdelal matičar, pisec citiranega dnevnika.

Rojstni list

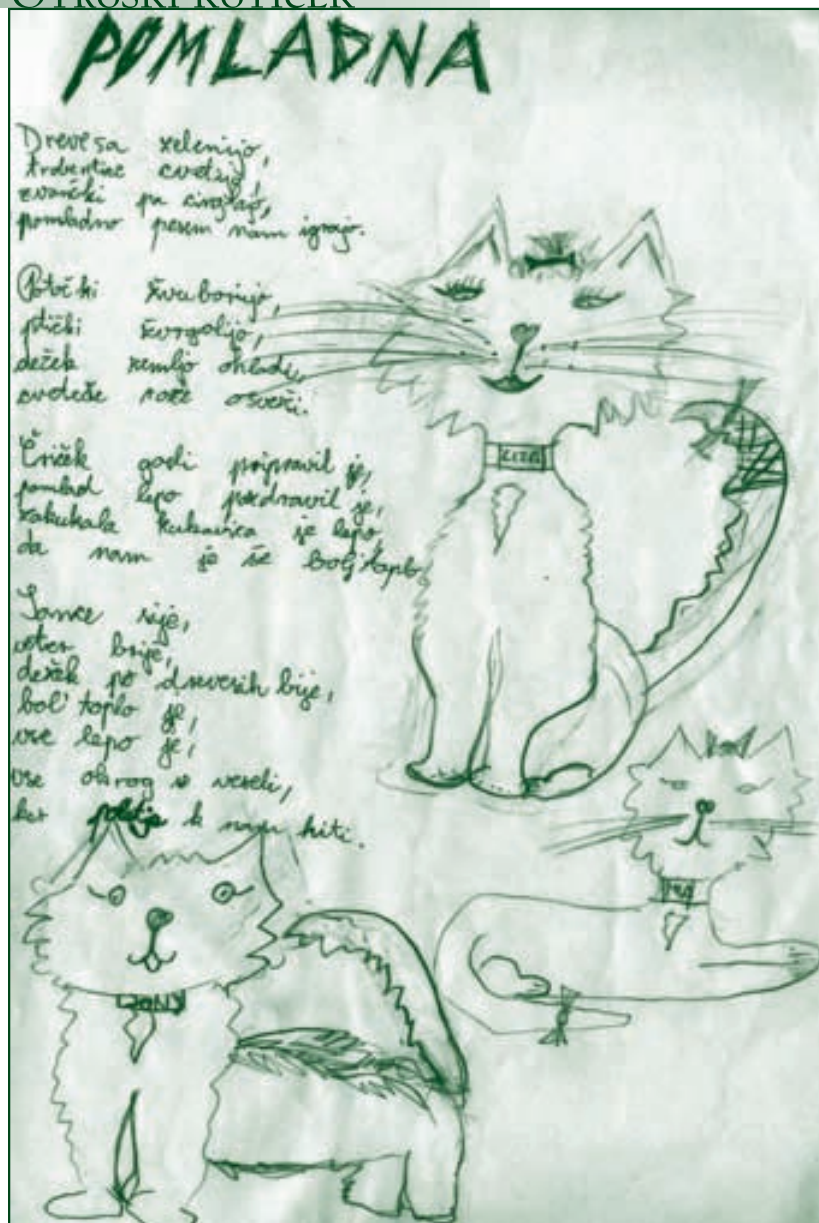
Rezultat naporov je bil opazen že naslednje leto pri prvi trgatvi. Ta je bila 11. 10. 1987 in na priloženi fotografiji so vidni glavni akterji nastanka vinograda in trgatve: deda, Nuša in naša babi.

Če bralci in uredniški odbor želijo prebrati celotni dnevnik, ga bomo objavili. ■

Mirko Jancigaj

"Pomladna", avtorica Petra Povh, 11 let

Luka in banane

Babica Olga: Luka, hočeš banano?

Luka: Ne.

Babica: Poglej, Marko jo tudi jé.

Luka: Ja, in opice tudi. ■

Zabeležil dedi Janez, 16. 4. 2003

Nasvidenje na srečanju!

TEMA ZA PRIHODNJO ŠTEVILKO JE PROSTA!

**Društvo
& Kerini
& Stritarji**

ISSN 1318-895x

Izdalo Društvo Kerini & Stritarji, Ljubljana, Rožna dolina, cesta IX/26

TRTE, trideseta številka, Ljubljana, maj 2003

Uredniški odbor glavni urednik Peter Povh, Janez Banič,

Gregor Cuzak, Irena Didek-Pregl, Mirko Jancigaj, Alencica Kerin,

Andrej Kerin, Andrej Stritar

Jezikovno korigirala Mojca Stritar Tisk Grif & Pika